

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023- 2026 (skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	PODSTAWY TEORII TEKSTU
Kod przedmiotu*	IC3/39
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, semestr piąty
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	Polski
Koordinator	dr hab. prof. UR Urszula Gajewska (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Urszula Gajewska, prof. UR (autorka programu) , pracownicy Zakładu Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5		30							2

1.2. SPOSÓB REALIZACJI ZAJĘĆ:

X ZAJĘCIA W FORMIE TRADYCYJNEJ

X ZAJĘCIA W FORMIE ZDALNEJ (JEŚLI WYMAGAJĄ TEGO AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY).**1.3 FORMA ZALICZENIA PRZEDMIOTU (Z TOKU):**

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza z zakresu gramatyki opisowej i stylistyki

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zdobycie wiedzy teoretycznej dotyczącej tekstu i jego specyfiki.
C2	Poznanie podstawowych technik i narzędzi badawczych stosowanych w analizie tekstologicznej.
C3	Wykształcenie umiejętności analizy tekstologicznej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (EFEKT UCZENIA SIĘ)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka wymienia i opisuje kryteria tekstowości.	K_Wo1, K_Wo3, K_Wo7
EK_02	Student/ka zna i definiuje pojęcia: tekstu, wypowiedzi i dyskursu. Student/ka zna i rozumie założenia oraz metody analizy tekstologicznej.	K_Wo1, K_Wo3, K_Wo7, K_Wo8
EK_03	Student/ka wykorzystuje poznane techniki badawcze w analizie tekstologicznej.	K_Wo1, K_Wo3, K_Wo7
EK-04	Student/ka rozumie potrzebę ciągłego rozszerzania swoich kompetencji językowych, ma świadomość znaczenia wiedzy tekstologicznej dla rozwoju swoich umiejętności komunikacyjnych i zawodowych.	K_U09
EK_05	Student/ka wykorzystuje swoją wiedzę i umiejętności w działaniach komunikacyjnych i społecznych.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych*

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. z

Treści merytoryczne
1. Tekst, dyskurs, wypowiedź – relacje między pojęciami.
2. Spójność tekstu. Tekst jako całościowy komunikat. Spójność lokalna i jej wykładniki.
3. Delimitacja tekstu. Strategiczne pozycje w tekście.
4. Tytuł, jego rodzaje, kształt językowy i funkcje. Zabiegi językowe w tytułach i nagłówkach.
5. Rama tekstu. Część inicjalna i finalna w tekstach różnego typu.
6. Architektonika tekstu naukowego.
7. Wewnętrzna segmentacja tekstu. Akapit i jego budowa.
8. Metatekst i jego funkcje spójnościowe.
9. Wykładniki spójności w różnego typu tekstach – ćwiczenia praktyczne.
10. Deskryptywne, narracyjne i argumentacyjne rozwinięcia tematyczne.
11. Typy i gatunki tekstów.

*oznacza związek z badaniami prowadzonymi w IPiD

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

ANALIZA RÓŻNEGO TYPU TEKSTÓW Z DYSKUSJĄ, PRACA W GRUPACH, PREZENTACJA MULTIMEDIALNA.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01, EK_02, EK_03, EK_04, EK_05	Ocena formująca: ocena przygotowania do zajęć i udziału w dyskusji, ocena praktycznych umiejętności studenta: pracy w grupie, analizy tekstów, wykonywania bieżących zadań i ćwiczeń. Ocena podsumowująca: na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, ocen cząstkowych z wykonanych zadań i kolokwium podsumowującego.	Ćwiczenia

4.2 WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Ocena zaliczeniowa to ocena łączna z kolokwium (70%), aktywnego udziału w zajęciach i ocen cząstkowych z wykonywanych zadań (30%).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	Ćwiczenia – 30 g.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	Udział w konsultacjach – 1 g.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, egzaminu, napisanie referatu itp.)	Przygotowanie do zajęć – 14 g. Przygotowanie się do kolokwium – 5 g.
SUMA GODZIN	50 g.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

- Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

NIE PRZEWIDUJE SIĘ

WYMIAR GODZINOWY	
ZASADY I FORMY ODBYWANIA PRAKTYK	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, *Tekstologia*, Warszawa 2009.
- R. A. Beaugrande, W. Dressler, *Kryteria tekstowości*, [w:] *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań 4. Tekstologia. Część pierwsza*, Lublin 2004, s. 25-38.
- S. Gajda, *Architektonika tekstu naukowego*, [w:] *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań 5. Tekstologia. Część druga*, Lublin 2004.
- U. Gajewska, *Metatekstemy w języku nauk ścisłych*, Rzeszów 2004.
- U. Gajewska, *Formuły metatekstowe otwierające i zamykające tekst w encyklikach Jana Pawła II*, [w:] *Język pisarzy: problemy metajęzyka i metatekstu*. T. 6, red. T. Korpysz, A. Kozłowska, Warszawa 2015.
- U. Gajewska, *Metatekstowe sygnalizatory tematu rozważań w encyklikach Jana Pawła II*, „Słowo. Studia językoznawcze”8, red. K. Ożóg, Rzeszów 2017.
- U. Gajewska, *Formuły metatekstowe podkreślające przebieg argumentacji w encyklikach Jana Pawła II*, „Słowo. Studia językoznawcze”10, red. K. Ożóg, Rzeszów 2019.
- J. Maćkiewicz, *Jak dobrze pisać. Od myśli do tekstu*, Warszawa 2010.
- J. Maćkiewicz, *Jak pisać teksty naukowe*, Gdańsk 1996.

U. Żydek-Bednarczuk, *Wprowadzenie do lingwistycznej analizy tekstu*, Kraków 2005.

Literatura uzupełniająca:

J. Bartmiński, B. Boniecka (red.), *Tekst. Problemy teoretyczne*, Lublin 1998.

J. Bartmiński, B. Boniecka, *Tekst. Analizy i interpretacje*, Lublin 1998.

G. Filip, *Zmiany wzorca gatunkowego życzeń*, [w:] *Gatunki mowy i ich ewolucja*, t. II, Katowice 2004.

W. Kajtoch, *W świecie tabloidowych nagłówków. Ich retoryka oraz tworzony przez nie obraz rzeczywistości*, [w:] *Tabloidy, język, wartości, obraz świata*. Oblicza komunikacji 4/2011, red.

I. Kamińska-Szmaj, T. Piekot, M. Poprawa, Wrocław 2011.

M. Krauz, *Tekst zaproszenia; wzorzec gatunkowy i jego przeobrażenia*, [w:] *Gatunki mowy i ich ewolucja*, t. II, Katowice 2004.

M. Krauz, *Relacja między tekstem i dyskursem w polskiej literaturze językoznawczej*, „Słowo. Studia językoznawcze”, nr 1, Rzeszów 2010.

S. Mikołajczak, *Jak zaczynają się artykuły językoznawcze*, „Studia Polonistyczne” XIV/XV, Poznań 1987.

K. Ożóg, *Operatory metatekstowe w polszczyźnie potocznej*, [w:] *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań 5. Tekstologia. Część druga*, Lublin 2004.

B. Witosz, *Tekst a/i dyskurs w perspektywie polskiej tradycji badań nad tekstem*, [w:] *Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia. Problemy. Perspektywy*, red. Z. Bilut-Homplewicz, W. Czachur, M. Smykała, Wrocław 2009.

AKCEPTACJA KIEROWNIKA JEDNOSTKI LUB OSOBY UPOWAŻNIONEJ